

MISSED MY DATE

Author: **Trần Khởi**

Translators:

**M.S Vu Kieu Khanh,
PhD. Nguyen Thanh Huong, and
Mr. Robert Hutchison**

10 years living on the battlefield of bombs and fires without a scar, but when I put my feet on Ba Ria - Vung Tau, about to lay my head on Saigon City, but I had to step back.... hurt like gelded.

My own longing: - "Oh Saigon!.. I'm back!..." suddenly disappeared in puff of smoke and cloud.

On the night of April 29, 1975, the military vehicle carrying scouts in front of the High Command at the front of the Gold Star Division Number 3 suddenly stopped. The entire formation of vehicles and artillery of the Division was piled up on the north side of the abutment of Co May bridge. My comrades used a stretcher to carry me down and put me on the side of the road. They put a splint on my broken right leg. In the dim night of gunfire and excruciating pain, I still feel the vast sandy beach and the cool breeze from the sea. Everyone was running back and forth, whispering to each other, discussing the way to pass the bridge. Someone said:

- The bridge was destroyed by the enemy... We lost most of our troops crossing the river!... The enemies in the south of the bridge fought fiercely!... We need to promptly deploy a strong artillery formation to suppress the south of the bridge....

I still heard clearly the C52 Reconnaissance Company Captain, brother Tran Sy Can:

- Khoi!... Does it hurt a lot?... Hang on!...

And his hand warmly touched on my injured leg. A voice raised, it must be Dai, the medic:

- Arrange vehicles to turn around to carry wounded soldiers to the division's surgery station!...

The division's field surgery station was located at Cam My, Long Khanh. Called a surgical station, but in fact, it is just a place to receive wounded and sick soldiers from the battlefield. The number of doctors and staff here is limited, only a few people. Most of the unit has gone deep into the South. The surgery station has no huts or houses. Injured and sick soldiers were laying on leaves and hammocks all over the place. The rubber plantation is vast and overhanging, which is very convenient for hiding troops of both sides. The remnants of the 18th Division of General Le Minh Dao and the 1st Airborne Brigade Troops of the ARVN from Xuan Loc, Long Khanh lost the battle, flocking to this rubber plantation to hide and to find a way to escape to Vung Tau. The sound of vehicles, artillery, bombs, and even the groans of wounded and sick soldiers from both sides resounded throughout the forest. The few doctors had to do multiple

tasks. They were busily, hastily dispersed at every corner to stop the remnants of soldiers who were flooding into the aid station to beg to present themselves with their weapons, and beg for food...Seeing my brothers and sisters struggling, even though my leg is swollen and painful, I did not complain or even say a word.

In this forest, I suddenly met a lot of teammates, comrades, family, and people from my hometown. One of them is Nguyen My Hanh, the beautiful member of the ensemble of the 3rd Gold Star Division's political office who got stranded here, and stayed at the surgery station to directly take care me and the wounded soldiers for a few days. I met an aunt of Tran Van ancestry, in Thuong Phong village who is the sister of Mr. Tran Van Do. Her name is Hang, she is a physician who followed the troops of the Division 968 and drop into the forest to take a break. I also met Mr. Tien in Dai Phong village, a tank soldier from Brigade 203.

In my stupor, I still knew that Mr. Nguyen Van Huong and poet Dao Quang Thang of the technical reconnaissance team of the Division were visiting. Dao Quang Thang brought me a lot of milk and sugar, even some coconuts. Mr. Huong opened my backpack to take out the PRC25 and 2 batteries and the Ruloo gun that I had collected and hid since the days in Phan Rang. Listen to their announcements: - "Saigon was liberated" I suddenly burst into tears. The tear of joy, of sadness, of regret not being able to join the final battle... Flickering in my fantasy, I saw myself swimming with Thai Van Thanh and Tran Ninh in the sea at Vung Tau ... Then I saw that my whole body was injured and lost one-leg... bleeding profusely sitting on the tank with my comrades, going straight to the gate of Saigon. I asked for some water.... Everyone was silent, no one let me drink.... I cried out a few verses:

"Injured night

toward the Vung Tau doorway

Refusing to go away

hugging my teammates

In a hurry they put me on the vehicle

- I just go away only after win this battle

In the howling of tanks

aimed at Co May bridge..."

Hearing that, poet Dao Quang Thang also read some verses he wrote to encourage and comfort me. Listening to Thang's poem, I kept crying:

"Truong Son thundering night.

Resting in a hastily-built tent.

Not firing as wet firewood by rain

Sing, my brothers! Sing to keep us warm!

The Liberation Army is on the way

Life is so beautiful and young

The bucket hat and the steel gun...."

After more than a week in the Long Khanh rubber plantation, on the morning of May 10, 1975, the military vehicle traveled a long distance to carry me and other wounded soldiers back to the Nha Trang military hospital 15 (now called Military Hospital 87). The weather at that time was hot, the road was long and rough, and the vehicle was jammed with wounded soldiers. The vehicle was shaking, extremely painful...

The Nha Trang Military Hospital 15 is a large hospital equipped with up to date modern American equipment, with a team of skilled doctors and nurses of the Army of the Republic of Vietnam, which has just been taken over by the National Front for the Liberation of South Vietnam. Most of the doctors and service departments of the old regime here left their jobs to return to their families or sought refuge somewhere. Because of the lack of staff due to the new government, in the broadcasts and on the radio, they are calling for the doctors of the old regime to quickly return to work.

The first doctor to examine and treat me directly was a tall, big, white American with gray hair, a protruding nose, and an unforgettable smile. He was married to a Vietnamese woman. His father-in-law was an officer of the ARVN Division number 23, his hometown is Ly Hoa, Bo Trach, Quang Binh my homeland. This American doctor has a very beautiful daughter. She was tall, white, long brown hair, high nose, and two milky eyes, very western. She was studying in the second year class of the Medical University of Saigon.

Upon receiving the news, the American doctor was very excited, considering this a favor of the revolutionary government for their family. He took both his wife and daughter to stay in the hospital's premises. He explained:

- It's very scary outside!... I am afraid of stray bullets.... (He speaks Vietnamese very well).

Knowing that I am from Quang Binh, he was very sympathetic. He and his family members got close and really cared about me. Seeing me moaning because my leg was swollen and I kept asking for pain relievers, his wife said:

- Don't take a lot of it, brother! ...You will feel bad when you get old!...

She often told her daughter to go to the street to buy ice and use cold compresses to relieve my pain. I later learned that her name is Thuy and she was also a physician from this hospital. And her daughter's name is DeNi Huong.

When my leg was less swollen, the first thing he did was directly treat me by using a traction machine to stretch my leg. He made me lie down on the table, tied my hands, shoulders, and neck, then tied my ankles with ropes and used a winch to loosen my leg. He did it over and over again, massage, check.... Suddenly his face darkened, then he shook his head, said to the group of assistants:

- It's not better at all!...for too long already... The tendons were retracted and bones were overlapped...

A few days later, he changed the treatment again. This time, he did not use a winch tractor, but used a weighted object to hang on the leg, gradually increasing the weight to pull the leg. A long time after, he drilled and installed pins into the femur near my lower knee. My feet were put on the support, tied with the rope to a sandbag. Every day, he increased the volume of sand gradually...gradually...But then, it was not effective also. It seems that the bones are overlapped by 4mm, and stuck together. Eventually, he intended to have surgery to realign the bones. He asked for my opinion. I accidentally revealed this news to DeNi Huong. She used her hand to smooth the place where my femur was dislocated. After a long silence, she looked at me and whispered:

- In my opinion...you don't need this surgery! The bone was already stuck, it's stable after a few months... the bone is stuck, but it's not dislocated..." Later, although one leg was 4mm shorter than the other, "it was still beautiful!" She said while looking at me with a smile. I wondered:

- Can I still do heavy work after this?... Carrying soil, carrying stones... for example?...

DeNi Huong nodded and said:

- There will be a few limitations, but still working as usual..."

I don't know if she discussed anything with her father after that, but I no longer heard about the leg surgery from him. And just like she said... It's been almost half a century, but my legs and feet are still healthy, strong, still able to do heavy work, although a little short, it's okay.

Then the doctor reluctantly put a cast on me. My body was fixed, from the chest, down to the groin, and my leg was completely covered.

The first few days were uncomfortable. My body was like a heavy block of stone. My leg was hard and painful, I could not sleep at night. The hardest part is defecating and urinating, all must be done on the bed... Firstly, I was completely naked in my bare skin. After a few days, they gave me hospital clothes to cover the whole body cast and it was fine.

A few days later, I saw Mr. Phieu, Mr. Hoang Bon, Mr. Tran Si Can and other brothers in the Technical Reconnaissance Team such as: - Xuan, Be, Hung, Phac, Viet, Huong, Hung, Diem... came to visit quite a lot. Especially, there was a friend who I can never forget. That's Tran Ninh, a handsome, talented Bac Ninh's son who works as a logistic assistant to the High Command of the Division. Perhaps the unit is also close by. It is said that after they finished fighting, they returned to this lovely coastal city to recuperate.

The hospital is right next to Nha Trang airport, separated by a barbed-wire fence. The aircraft are up and down all day long. The airport has just been taken over by the People's Air Force of Vietnam. Many air force officers and soldiers come to visit and find their compatriots and family members. They come back and forth at any time because it only takes a few steps. The brothers and sisters at the airport had just come from the North, so they came here to listen to the fighting story from the battlefield. They often brought gifts to the wounded soldiers.

There was a time when they had just arrived, an injured tank soldier was lying on the bed crying out loud:

- Saigon! Oh Saigon! I missed my date with Saigon!....

The reason made the soldier cried out was this: - There was a waitress in the room singing again:

“Oh Saigon! I'm back!...I'm back!.....”

When this soldier heard that, he cried for a while, then shouted angrily and became the longing chain of our soldiers. So everyone cried... “I feel like I missed my date with Saigon...”. To be honest, I couldn't hold back the tears of longing and regret.

Listening to the chorus "Missing a date with Saigon" everyone was touched. The medical staff and the hospital staff widened their eyes in amazement, and then they understood everything and sympathized with the feelings of the battled soldiers... The air troop, too, sobbed with us. There was a pretty girl named Nguyen Thi Hong Van from Thanh Hoa town who came to comfort:

- You are so lucky to be alive... You are lucky to see Nha Trang... to see the gateway to Xuan Loc, Vung Tau...unlike the other brothers and sisters who have lay on the battlefield, they can not see anything, anymore..... From now on we will visit you

often!.....”. A dark-skinned girl, with crooked teeth, and a pleasant smile named Hoang Lan, from Thanh Hoa province, then left her smile of sympathy, as I was groping to open my notebook.

- Are you from Quang Binh? 4th Area is all of the *Choa* people... You draw so well, your poems are good too! Ah... can you copy the song to my notebook!...”

I felt happy listening to her talk, ...This is my chance, my forte.....Even though my body was in a cast, I could still write and draw without any problem...

The next day, I was moved to a single room by the hospital staff. The room had cloth curtains. Sad feelings turned into happiness. The family of the American doctor visited me regularly. Huong, the doctor’s beautiful daughter, was no longer shy. Whenever she had free time, she would come back. Sometime she brought me a cup of tea, a bowl of porridge, a pack of cigarettes....Sometimes she let me down and helped me go out of the hospital to buy necessary things. In an afternoon, Huong recklessly caught the motorcycle to take me out to enjoy the sea and read love poems to her for a while and then return. At that time, to be honest, I was really shy because I was messy, my clothes were sloppy, my body was in a cast in comparison with a beautiful flower like her. But then, I had a bad fever, Huong helped me with everything, even cleaning my face. One time she whispered something to my ear, my face, and her face was close... caught by her father, Huong was no longer visiting me. In the afternoons, I was on crutches, walking step by step to sit in front of the hospital gate, staring at the sea far away... The sea was still a deep blue... listening to the waves whispering... and listening to the sobs.... I didn’t know if her father reprimanded her, or was she ashamed and shunned me?... Sometimes I wanted to ask her father, but I was very shy.

Van and Lan, the female staff of Nha Trang airport gave me some white handkerchiefs and asked me to draw on them. They said:

- Can you draw something to celebrate the reunification day!...

Using a ballpoint pen, I drew the Mig plane and the Independence Palace with flags and flowers, saying "Celebrating the 30th of april" with their full names. The draft was so difficult to embroider, but they had done so well, what a talent. They were very happy and showed it to their friends at the airport. Then they rushed over to this lame soldier to ask for drawings. Then, I accepted Hong Van and Hoang Lan as my sisters to introduce them to my two best soldier friends. The next afternoon, Dao Quang Thang, Thai Van Thanh came to visit, and we organized the friendship ceremony.

At that time, wounded soldiers such as us eat with out limitation, we could order anything. I requested 8 premium meals for Thanh, Thang, Van, Lan and some of Lan's friends. Some other wounded soldiers in our room were happy and brought their meals to join with us. Thang passionately recited the poem "Goodbye" to me. Thanh sang *Quan ho* folk songs and pre-war bolero music. After a while, the girls from the airport rushed

over to celebrate our brotherhood. They gave us flowers and gifts. They all laughed, clapped and sang the song "Liberate the South". Since then, Thanh and Thang always visit me and it seemed that the guys fell deeply in love with the two girls.

In the last ten days of May 1975, it was blazing in the dog-days, our wounded soldiers were transported by helicopter to the North. Before leaving, Thai Van Thanh put his Seiko watch in my hand and stuffed a few dollar bills into my pocket. Dao Quang Thang struggled to write down the poem "Dong Hoi Night" into my notebook:

*" ... This night
It seems to be lower, Dong Hoi's sky
The earth rising and the bright moon are closer
Together we are, the road is wider
I kiss you, the whispering grass
Tonight...is my own night
My own night of blackboard tree flower
Dong Hoi, I've been in debt all my life*

Unintentionally or intentionally, Hong Van and Hoang Lan, were arranged by the airport management board to accompany the flight to Gia Lam airport, and then sadly parted to return back.

Well, say goodbye to Nha Trang!... Farewell to the battlefield of fire and smoke...Farewell, dear comrades...Farewell to the family of Doctor DeNi Huong, farewell to two sisters Hong Van and Hoang Lan. Say goodbye to Thai Van Thanh, Dao Quang Thang, Tran Huu Ninh - my sworn friends of my life...

Well!..I missed my date with my beloved Saigon that I always long for in my heart...

Looking across the field... someone like Miss DeNi Huong was standing outside the airport fence with her hand raised and waving...

Quang Binh, April 30, 2020

LỖI HẸN

Trần Khởi

10 năm, sống ở chiến trường trên bom dưới đạn chẳng hề hấn gì, nhưng khi đã gác chân lên Bà Rịa - Vũng Tàu, sắp được gói đầu lên TP Sài Gòn, mà mình lại bị thổi lui mới đau chứ....đau như hoạn....

Cái khát khao: - " Sài Gòn ơi!.. ta lại về đây!..." của riêng mình, bỗng chốc tan thành mây khói....

Đêm 29/4/1975 chiếc xe nhà binh chở anh em trinh sát đi trước đội hình BTL tiền phương Sư đoàn 3 Sao Vàng bỗng dừng đỗ xích lại. Toàn bộ đội hình hành quân xe, pháo của Sư đoàn dồn đông bên phía bắc chân cầu Cỏ May. Anh em dùng băng ca khiêng mình xuống, đặt bên vệ đường. Họ lấy nẹp bó vào chân gãy đùi phải của mình. Trong đêm tối lơ mơ, trong tiếng súng rền vang, trong cơn đau mê man, mình vẫn còn nhận ra đây là bãi cát rộng mênh mông và nghe thấy gió từ biển thổi vào mát rượi. Mọi người đang chạy ngược, chạy xuôi, xầm xì to nhỏ bàn tính chuyện thông đường. Có ai đó trong đoàn nói :

- Cầu đã bị bọn địch đánh sập.... Bộ đội ta vượt sông bị hy sinh nhiều lắm!...Bởi những ổ đề kháng của địch ở phía Nam cầu chống trả hết sức quyết liệt!..... Cần kịp thời triển khai đội hình pháo bắn mạnh áp chế sang phía Nam cầu....

Mình còn nghe rõ tiếng anh Trần Sỹ Cận Đại đội trưởng Trinh sát C52:

- Khởi ơi!... Đau lắm không em!....Gắng lên em nhé!....

Và bàn tay anh sờ nắn ở chỗ chân đau của mình. Có tiếng ai như cả tiếng y sỹ Đài:

- Sắp xếp cho xe quay lui chở thương binh ra trạm phẫu của Sư đoàn!....

Trạm phẫu dã chiến của Sư đoàn được đặt tại Cẩm Mỹ, Long Khánh. Gọi là trạm phẫu, nhưng đúng hơn và thực chất chỉ là một trạm thu dung dã chiến để tiếp nhận thương bệnh binh từ chiến trường chuyển ra tuyến sau. Số y bác sỹ và nhân viên phục vụ nơi đây lèo tèo có dăm ba người. Đại bộ phận đơn vị đã tiến sâu vào phía Nam. Nơi đây, chẳng có lán lều, nhà cửa chi cả. Anh em thương bệnh binh trải lá cây và mắc võng nằm la liệt, nhan nhản khắp cả cánh rừng. Rừng là rừng, tuyến là rừng cao su bạt ngàn, trùng điệp, rất thuận tiện cho việc dấu quân của cả hai phe. Các tàn binh Sư đoàn 18 của tướng Lê Minh Đảo và Lữ dù 1 VNCH từ Xuân Lộc, Long Khánh thất trận, đang ùn ùn tấp vào rừng cao su này để lẩn tránh và cố tìm đường tháo chạy xuống Vũng Tàu. Khắp cánh rừng âm ào tiếng xe, tiếng pháo, tiếng bom đạn và cả tiếng rên la của thương bệnh binh từ cả hai phía ta và địch làm in cả rừng. Những người thầy thuốc ở đây vốn đã ít ỏi, mà còn làm một công đôi việc. Họ phải tát bột, vôi vữa ra mọi ngã để chặn những đám tàn binh đang lũ lượt tràn vào trạm xin trình diện, xin được nộp súng đạn và xin ăn...Thấy anh chị em vất vả, túi tắt mặt mũi ngày đêm, nên dù chân mình sưng tấy, đau nhức thấu tim mà mình cũng cố gắng chịu đựng chẳng còn kêu ca chi nữa.

Nơi cánh rừng này, mình bất ngờ gặp được khá nhiều đồng đội, đồng chí, người nhà, quê hương. Gặp được Nguyễn Mỹ Hạnh cô văn công xinh đẹp của phòng chính trị Sư đoàn 3 Sao Vàng lạc vào đây và cô ta cũng chịu ở lại cùng anh em trạm phẫu trực tiếp săn sóc mình và anh em thương binh mấy ngày. Có gặp bà O họ Trần Văn làng Thượng Phong Chị ruột của thầy Trần Văn Đờ. O tên là Hằng, là y sỹ đi theo cánh quân Sư đoàn 968, tạt vào cánh rừng để nghỉ tạm. Gặp cậu Tiến làng Đại phong là chiến sỹ xe tăng Lữ đoàn 203.

Trong cơn mê man, tôi vẫn nhận biết có anh Nguyễn Văn Hường và nhà thơ Đào Quang Thắng tổ trinh sát kỹ thuật của Sư đoàn đến thăm. Đào Quang Thắng mang đến cho mình nhiều đường

sữa, cả mấy quả dứa. Anh Hùng mở ba lô của mình lấy lại chiếc máy PRC25 và 2 khối pin và cả khẩu súng Ruloo mà mình thu đầu từ hôm còn ở Phan Rang . Nghe các anh thông báo: - Sài Gòn đã giải phóng mà mình bỗng òa lên khóc. Khóc vì mừng, khóc vì tủi, khóc vì tiếc nuối khi mình không được tham gia trận cuối cùng.....Chập chờn trong cơn mơ, mình thấy đang cùng Thái Văn Thành và Trần Ninh đang bơi trên biển Vũng Tàu.... Rồi thấy cả mình bị thương lia hấn một chân... máu dầm dề đang ngòi trên xe tăng cùng đồng đội tiến thẳng vào cửa ngõ Sài Gòn. Mình đòi uống nước....Mọi người nín thình, chẳng ai cho mình uống cả.... Mình gào lên mấy câu thơ :

" Đêm bị thương

trước cửa ngõ Vũng Tàu

Chẳng chịu chia tay

ta ôm chặt đồng đội

Bạn đặt tôi lên xe chở vợ

- Đánh thắng trận

này tớ mới chịu chia tay

Tăng găm lên

nhằm thẳng hướng Cỏ May..."

Nghe vậy, nhà thơ Đào Quang Thắng cũng đọc mấy câu thơ anh ấy viết nhằm đồng viên, an ủi mình. Nghe Thắng đọc thơ mình cứ sứt sùi :

" Đêm Trường Sơn sấm động rừng già.

Chúng tôi nghỉ trong lều tăng dựng vội.

Không đốt lửa vì mưa ướt củi

Hát lên cho ấm chúng mày ơi!..

Giải phóng quân ra đi

Cuộc đời trẻ đẹp

Chiếc mũ tai bèo và cây súng thép....."

Sau gần hơn tuần nằm tại rừng cao su Long Khánh, thì đến sáng 10/5/1975 chiếc xe nhà binh vượt một quãng đường dài chở anh em thương binh chúng tôi quay ra quân y viện 15 Nha Trang (bây giờ gọi là QYV 87). Hôm đó thời tiết nóng bức, đường xa, gò ghề, anh em thương binh nằm chen chúc dưới sàn xe như lợn. Xe xóc, dòi, đau đớn vô cùng ...

Quân y viện 15 Nha Trang một bệnh viện lớn được Mỹ trang bị hết sức hiện đại, có đội ngũ y bác sỹ lành nghề của quân đội VNCH được phía mặt trận dân tộc GPMNVN mới vừa tiếp quản. Đại bộ phận những thầy thuốc và bộ phận phục vụ của chế độ cũ nơi đây, do lo sợ nên họ đã bỏ nhiệm sở trở về gia đình, hoặc tìm cách ẩn náu một nơi nào đó. Bởi chính quyền cách mạng mới

tiếp nhận, chưa kịp sắp xếp đội ngũ, nên trên loa đài ra rã phát tin kêu gọi các thầy thuốc của chế độ cũ nhanh chóng trở về làm việc.....

Người thầy thuốc đầu tiên khám và trực tiếp chữa bệnh cho tôi là một người Mỹ cao, to, da trắng, mái tóc hoa râm, có cái mũi lõ và nụ cười nhân hậu khó quên. Ông ta lấy vợ Việt Nam. Bố vợ của ông ấy là một sỹ quan Ngụy thuộc Sư đoàn 23 VNCH, quê gốc ở Lý Hòa, Bồ Trạch, Quảng Bình quê tôi. Ông thầy thuốc người Mỹ này có một cô con gái hết sức xinh đẹp. Người cao ráo, da trắng trẻo, có mái tóc nâu dài, cái mũi cao cao và hai con mắt màu trắng đục, rất Tây. Cô ta đang học năm thứ 2 trường Đại học Y thành phố Sài Gòn.

Nhận được tin, ông bác sỹ người Mỹ rất phấn khởi, coi đây là ân huệ của chính quyền cách mạng đối với gia đình họ. Ông ta dẫn cả vợ và con gái của ông vào tá túc ngay trong khuôn viên của bệnh viện. Và theo lời ông :

- Ở ngoài sợ lắm!...Sợ bắn nhau lạc đạn...(Ông ta nói tiếng Việt rất thạo).

Biết tôi người là người Quảng Bình nên ông ta rất thiện cảm. Ông ấy và người nhà của ông lân la hỏi chuyện và dường như tỏ ra quan tâm hơn. Thấy tôi rên la vì chân sưng phù lên, cứ đòi uống thuốc giảm đau, bà vợ của ông bảo :

- Em uống ít thôi !....sau này già cả khổ lắm!...

Bà ta thường xuyên bảo cô con gái ra phố mua đá về chườm lạnh giảm đau cho tôi. Sau này tôi mới biết bà ấy tên Thủy cũng là y sỹ của bệnh viện này. Còn cô con gái của ông ấy tên là DeNi Hương.

Khi chân tôi đỡ sưng, thì việc đầu tiên của ông ấy trực tiếp chữa bệnh cho tôi bằng cách dùng máy kéo giãn nông chân. Ông ấy bắt tôi nằm lên bàn, trói tay, vai và cổ lại, rồi dùng dây buộc chặt cổ chân và dùng máy tời kéo nông giãn chân ra. Ông ấy làm đi làm lại nhiều lần, nắn bóp, kiểm tra.... Tự nhiên thấy mặt ông xạm lại, rồi ông lắc đầu, quay sang nói với nhóm người giúp việc:

- Không được tí nào cả!...Đề quá lâu ngày.....Gân bị rút lại....xương đã bị chồng lên nhau....

Vài ngày sau, ông lại đổi hướng chữa bệnh cho tôi. Lần này không dùng máy kéo tời, mà dùng vật có trọng lượng treo vào chân, tăng dần để kéo chân. Thời gian lâu dài. Người ta khoan và đóng đinh vào xương đùi gần đầu gối phía dưới của của mình. Cho chân mình gác lên giá đỡ, buộc dây vào đinh kéo một bao cát. Cứ mỗi ngày họ lại tăng khối lượng cát dần lên....dần lên...Nhưng rồi, cũng chẳng được. Xem chừng xương bị chồng 0,40cm, và cũng đã bị can, bị sui ra dính với nhau. Cuối cùng, ông ta có ý định giải phẫu để sắp lại xương. Ông thăm dò ý kiến tôi. Tôi vô tình để lộ tin này cho DeNi Hương biết. Nàng dùng tay nắn nắn nơi chỗ sui can lệch xương đùi của tôi. Lặng hồi lâu rồi em nhìn tôi, nói nhỏ:

- Theo em...cũng không cần giải phẫu nữa đâu!....xương đã dính tạo thành sui rồi, vài bữa ổn định thôi... được cái xương dính, nhưng không bị can lệch... Sau này một chân tuy bị thấp hơn chân kia 0,4cm nhưng vẫn còn đẹp chán!....Cô ấy vừa nói vừa nhìn tôi cười tủm tỉm. Tôi phân vân hỏi:

- Sau này còn làm được việc nặng được nữa không em?... Ví dụ như gánh đất, gánh đá... chẳng hạn?...

DiNi Hương gật đầu nói:

- Có hạn chế chút ít, nhưng vẫn làm việc bình thường anh ạ...

Không biết sau đó Nàng có bàn bạc gì với bố nàng hay không mà chuyện giải phẫu chân của mình chẳng còn nghe ông ta nhắc lại. Và cũng đúng như trước đây Nàng đã nói không có sai....Đã gần nửa thế kỷ, mà chân cẳng mình vẫn lành lặn, khỏe mạnh, vẫn làm được những công việc nặng, tuy có thấp một tí nhưng chẳng sao cả .

Sau đó ông bác sỹ đành miễn cưỡng bó bột lại cho mình. Bó cố định toàn thân, từ ngực, xuống bẹn, trùm kín hẳn một chân.

Mấy ngày đầu thật khó chịu. Thân thể như một khối đá nặng. Chân bị chèn bột cứng đau nhức, đêm không tài nào ngủ được. Khổ nhất khâu đại tiện và tiểu tiện phải nằm trên giường....Ban đầu ở trường tông nhộng dơ cả chim cò ra. Một thời gian sau, họ cho mặc áo quần bệnh viên, che đi khối bột toàn thân vào thấy cũng ổn.

Vài ngày sau, thấy anh Phiêu, anh Hoàng Bôn, anh Trần sỹ Cận cùng anh em trong Tổ trình sát kỹ thuật như: - Xuân, Bê, Hưng, Phác, Việt, Hường , Hùng, Điêm...lên thăm khá đông. Đặc biệt có thằng bạn hết lòng yêu thương mà trong cuộc đời mình chẳng bao giờ quên được nó. Đó là Trần Ninh quê Bắc Ninh đẹp trai, tài hoa làm tài vụ BTL Su đoàn. Có lẽ đơn vị ở cũng gần. Nghe nói sau khi đánh đấm xong họ trở về an dưỡng tại thành phố biển thân yêu này.

Bệnh viện ở sát nách sân bay Nha Trang, chỉ cách một hàng rào thép gai. Suốt ngày máy bay lên xuống âm ào. Sân bay cũng vừa được các đơn vị không quân nhân dân Việt Nam tiếp nhận. Rất nhiều các cán bộ và chiến sỹ không quân bên sân bay họ thường sang thăm và tìm đồng hương, tìm người nhà. Họ đi qua lại như cơm bữa vì chỉ mấy bước chân là đến liền. Các anh chị em bên sân bay vì mới chân ướt chân ráo từ miền Bắc mới vào, còn lạ nước lạ cái, nên mọi người tìm sang bên này để nghe chuyện đánh đấm của chiến trường. Họ cũng thường xuyên mang quà sang biếu tặng cho anh em thương binh bên này.

Có bữa Họ vừa sang, thì cũng là lúc có cậu lính xe tăng cũng bị thương vào đầu, vào chân phải, nằm cạnh giường mình lên cơn van khóc in cả lên:

- Sài Gòn ơi!.. Sài Gòn ơi!....Tớ lỗi hẹn với Sài Gòn rồi!....

Lý do mà cậu lính kêu in lên là thế này: - Có một cô phục vụ giữa trưa lại cất lên câu hát :

"Sài Gòn ơi!....Ta đã về đây!....Ta đã về đây!....."

Cậu lính này nghe vậy, khóc hu hu một hồi, rồi gào lên tức tưởi và trở thành tiếng khóc than đầy chuyện đầy khát vọng của tụi lính chúng tôi. Vậy là ai cũng khóc.... Như cảm thấy mình lỗi hẹn với Sài Gòn..... Nói thật, tôi cũng không thể dấu được những giọt nước mắt đầy khát khao và tiếc nuối.

Nghe bản hợp xướng " Lỗi hẹn với Sài Gòn" mọi người ai cũng cảm động . Các y bác sỹ và nhân viên phục vụ của bệnh viện họ trở mắt sưng sờ, và rồi họ hiểu ra mọi chuyện và cảm thông với nỗi lòng của người lính trận..... Những người lính không quân, cũng sụt sùi khóc theo bọn tôi. Có

một cô khá xinh đẹp, sau này tôi biết đó là em Nguyễn Thị Hồng Vân ở thị xã Thanh Hóa đến an ủi:

- Các anh còn sống sót là may mắn rồi.... Các anh còn biết Nha Trang... còn biết cửa ngõ Xuân Lộc, Vũng Tàu...còn như tụi em và nhiều anh chị em nằm lại trên chiến trường có biết chi mô.....Thôi!.... từ nay bọn em sẽ năng qua lại chơi với bọn anh cho khuây khỏa nhé!.....Một em da đậm, có chiếc răng khềnh, có nụ cười dễ cảm và sau này tôi biết tên em là Hoàng Lan, quê Thanh Hóa, mần mò lằn đờ cuốn sổ tay của tôi,rồi để rồi rớt lại ánh mắt và nụ cười thiện cảm khen

- Anh quê Quảng Bình à? Khu Bốn quê Choa cả..... Anh vẽ đẹp, thơ hay nữa!...À... lúc nào bọn em đưa sổ tay sang anh chép bài hát giùm em nhé!....

Nghe em nói, tôi như mở cờ trong bụng, cảm thấy vui ...Đây là cơ hội, là sở trường của mình.....Dầu bị bó bột toàn thân, nhưng mình vẫn nằm ngửa người vẫn viết, vẽ được chẳng có sao cả....

Hôm sau, mình được nhân viên bệnh viện chuyển đến một phòng đơn lẻ. Phòng có những tấm ngăn che bằng vải. Tưởng buồn hóa ra vui. Ngày ngày có gia đình bác sỹ người Mỹ kia thường lui tới thăm hỏi. Em Hương cô con gái xinh đẹp con của ông ta chẳng còn ngại ngùng. Hễ rảnh rỗi thì Nàng lại mò đến. Lúc nàng mang cho cốc chè, bát cháo, lúc bao thuốc.....Có lúc em **ru** và dìu tôi tập tễnh chống nạng lần hồi từng bước ra tận những dãy hàng ngoài **cổng** bệnh viện để mua sắm những thứ cần thiết linh tinh cho tôi. Có chiều, Hương liều lĩnh bắt cả xe thò, rồi năn nỉ chở tôi ra ngắm biển đọc thơ tình cho Nàng nghe một hồi rồi trở về. Những lúc như thế này, thực lòng mà nói mình rất ngại, vì cái thằng tôi lồi thoi lếch thếch, áo quần xệch xạc, bị bó bột toàn thân, tay chống hai nạng lại đi giữa người đẹp như hoa như ngọc cảm thấy hổ ngươi vô cùng. Nhưng rồi, từ cái hôm mình sốt nặng, Hương tự ẵm, đỡ mình dậy, lấy khăn lau mặt cho mình và cúi sát vào mặt mình nói chuyện gì đó.... bị bố Nàng bắt gặp, thì chẳng còn thấy Hương bèn mắng đến nữa, làm mình nhớ quay nhớ quắt.... Chiều chiều, mình chống nạng, lê từng bước ra ngồi trước cổng bệnh viện, mắt đăm đăm nhìn biển khơi xaBiển vẫn một màu xanh thẳm....Vẫn nghe tiếng sóng vỗ thềm thìvà nghe cả tiếng lòng thổn thức.... Không biết ông già cô ấy có quở trách gì không, hay em hổ thẹn rồi xa lánh mình?.... Nhiều khi định hỏi ông bà nhưng rất ngại.

Hai em Vân và Lan bên sân bay Nha Trang đưa sang mấy cái khăn tay xoa trắng nhờ mình vẽ để thêu. Các em gợi ý:

- Anh vẽ cảnh gì đó để kỷ niệm ngày 30/4 thống nhất đất nước nhé!...

Mình dùng bút bi, vẽ chiếc máy bay Mic và Dinh Độc Lập có cờ hoa có dòng chữ " Kỷ niệm ngày 30/4" và cả họ tên các em. Mình vẽ khó thể mà các em vẫn thêu được và thêu đẹp thì quả là tài. Các em mừng lắm, đem về khoe với tụi bạn lính bên sân bay. Vậy là mấy em bên ấy, lại ào sang bắt tội cái thằng lính què này. Thế rồi, mình nhận Hồng Vân và Hoàng Lan là em gái kết nghĩa với ý định giới thiệu cho 2 thằng bạn lính chí cốt của mình. Chiều hôm sau, Đào Quang Thắng, Thái Văn Thành lên thăm, mình tổ chức kết nghĩa luôn.

Đạo ấy, thương binh như tụi mình ăn vô tiêu chuẩn, báo ăn thứ gì cũng được, mấy suất cũng xong. Mình báo 8 phần ăn cao cấp. Hôm đó có Thành, Thắng, Vân, Lan và một số bạn gái của

Lan. Có một số anh em thương binh cùng phòng thấy vui, mang khẩu phần ăn của mình cùng đến góp vui. Thắng say sưa ngâm bài thơ "Tạm biệt" tặng mình. Thành thì trở tài hát dân ca quan họ và nhạc vàng. Được một lúc thì các em nữ không quân bên sân bay ào qua chào mừng lễ kết nghĩa của anh em mình. Họ tặng anh em mình cả hoa và quà. Tất cả cùng cười, cùng vỗ tay hát bài "Giải phóng miền Nam". Cũng kể từ đó, Thành, Thắng luôn đến với mình và xem chừng hai thằng cũng say hai nàng như điều đó.

Hạ tuần tháng 5/1975, trời nóng như rang, số anh em thương binh bọn mình được máy bay trực thăng chở ra Bắc. Trước lúc lên đường, Thái Văn Thành đeo vào tay mình chiếc đồng hồ Senko và dúi vào túi mình mấy tờ đô. Đào Quang Thắng loay hoay chép vào sổ tay mình bài thơ " Đêm Đồng Hới "

"Đồng Hới đêm nay trời như thấp hơn

Đất như cao lên cho gần trăng sáng

Ta bên nhau con đường thêm rộng

Anh hôn em ngọn cỏ thì thào

Đêm nay...cứ như là đêm của riêng anh

Của riêng anh nồng nàn hoa sữa

Đồng Hới suốt đời anh mắc nợ....."

Không biết vô tình hay hữu ý, 2 em Hồng Vân và Hoàng Lan được ban chỉ huy sân bay sắp xếp cho đi theo đoàn hộ tống chuyến bay ra đến tận sân bay Gia Lâm rồi lại lùi ngùi lưu luyến chia tay mình quay vào.....

Thôi chia tay Nha Trang!... Chia tay chiến trường một thời lửa khói....Chia tay đồng đội thân yêu....Chia tay gia đình bác sỹ DeNi Hương, chia tay 2 em gái kết nghĩa Hồng Vân và Hoàng Lan. Chia tay Thái Văn Thành, Đào Quang Thắng, Trần Hữu Ninh- những thằng bạn thân yêu của đời tôi....

Thôi!..Đành lỗi hẹn với Sài Gòn yêu dấu mà ta hằng khát khao....

Nhìn ra phía xa.... ai như Nàng DeNi Hương đang đứng ngoài hàng rào sân bay dơ cao bàn tay vẫy vẫy.....

Quảng Bình 30/4/2020